

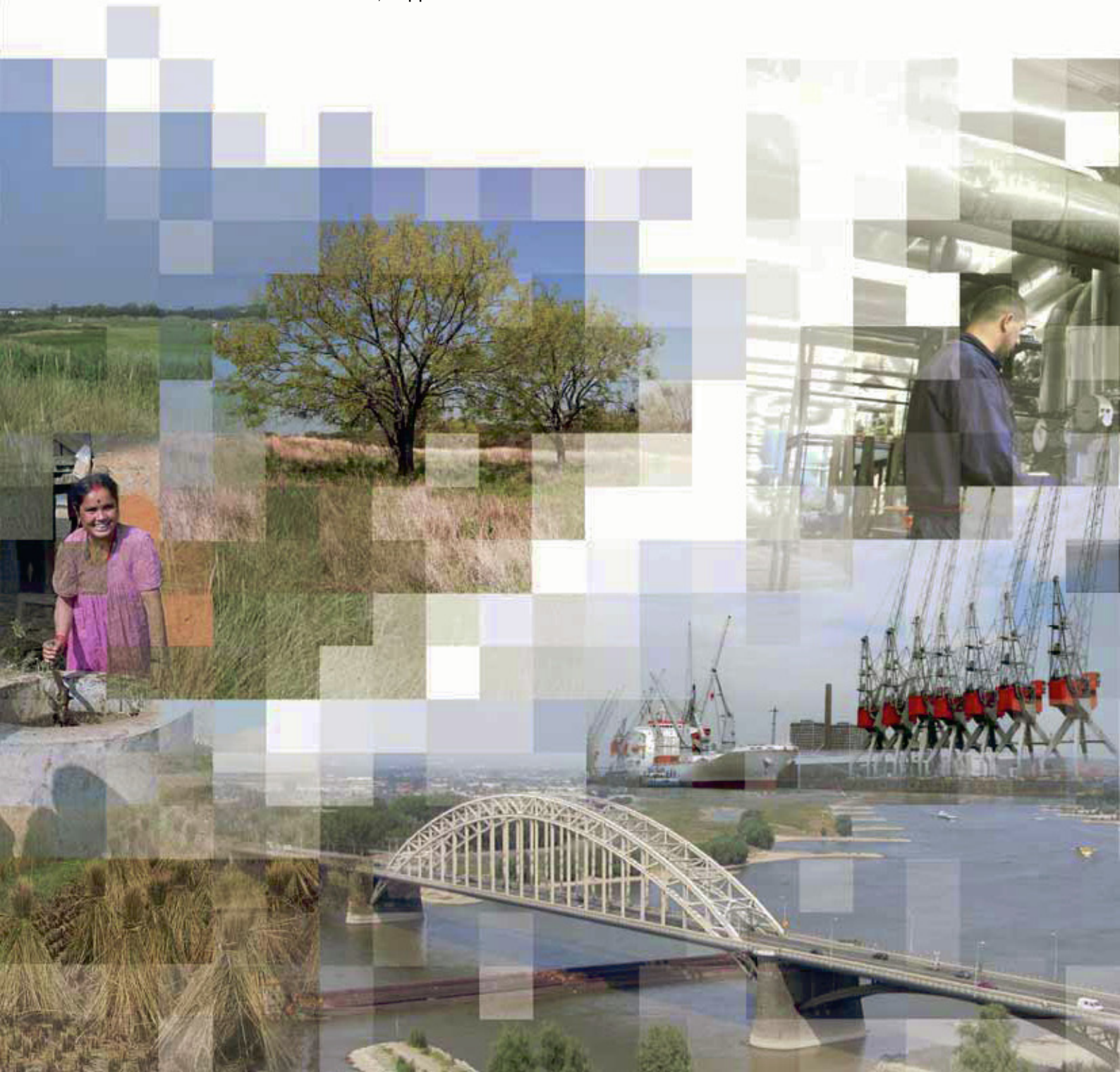

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Valkenswaard

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 mei 2013 / rapportnummer 2759-27

1. Oordeel over het MER

De gemeente Valkenswaard is voornemens het bestemmingsplan “Buitengebied” vast te stellen. Omdat dit plan kaderstellend is voor toekomstige m.e.r.–(beoordelings)plichtige activiteiten en een Passende beoordeling is opgesteld, wordt voor het bestemmingsplan een plan-m.e.r.–procedure doorlopen. Bevoegd gezag voor deze procedure is de gemeenteraad van Valkenswaard. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna de Commissie)¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER is prettig leesbaar en goed gestructureerd maar de Commissie signaleert enkele tekortkomingen in de informatie. Het gaat om de volgende tekortkomingen:

- *maximaal mogelijke effecten*: in het MER ontbreekt een beschrijving van de omvang van de ruimte binnen de bestaande bouwblokken van grondgebonden veehouderijen voor uitbreiding en daardoor zijn niet de maximale mogelijkheden in beeld gebracht;
- *gevolgen voor Natura 2000*: in het MER ontbreekt een onderbouwing van de gevolgen van het worst case scenario voor Natura 2000-gebieden in Nederland als België, waaruit blijkt dat het plan niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Er ontbreken onderbouwende berekeningen en een beschrijving van de werking van de provinciale verordening Stikstof in relatie tot het bestemmingsplan;
- *gevolgen voor de EHS*: Het MER beschrijft onvoldoende de gevolgen van de stikstofdepositie voor de provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

De Commissie is van oordeel dat bovengenoemde punten essentieel zijn voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan “Buitengebied”. Zij adviseert deze punten aan te vullen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen. In het volgende hoofdstuk worden de punten verder uitgewerkt. Hoofdstuk 3 bevat aanbevelingen voor het vervolgtraject.

Het conceptadvies is op 3 april 2013 aan het bevoegd gezag gezonden. Op 25 april 2013 is een wijziging van artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Bij het opstellen van het MER kon hier nog geen rekening mee worden gehouden. Gelet op de meest waarschijnlijke bedoelingen van de wetgever gaat de Commissie er van uit dat de effecten van stikstofdepositie als gevolg van plannen moeten worden vergeleken met het vigerende planologische kader. De gemeente heeft verzocht om het advies zoals dat is opgesteld voorafgaand aan de wetwijziging uit te brengen. De Commissie adviseert het bevoegd gezag om in de besluitvorming rekening te houden met de in deze wetwijziging bedoelde beoordeling.

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader.

Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Maximaal mogelijke effecten

Bij de beschrijving van de milieueffecten voor de vergelijking in het MER moet worden uitgegaan van maximale invulling van de planologische ruimte die het ontwerpbestemmingsplan biedt. Bij de effectvergelijking is in het MER een worst case-scenario vergeleken met de referentiesituatie.

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het worst case-scenario zijn helder beschreven. Onduidelijk is in welke mate binnen de bestaande bouwblokken van grondgebonden veehouderijen ruimte is tot uitbreiding en tot welke toename van het veebestand de uitbreidingsmogelijkheden dan zou kunnen leiden. Ook is aangenomen dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren, terwijl het bestemmingsplan dit niet voorschrijft.²

Wat betreft aspecten als ruimtebeslag, landschap en geur is het naar het oordeel van de Commissie dus niet uitgesloten dat de effecten groter kunnen uitvallen dan nu in het MER berekend is.

Voor wat betreft het worst case-scenario met betrekking tot de ammoniakemissie door veehouderijen, verwijst de Commissie naar de volgende paragraaf.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de eventuele uitbreidingsruimte op bestaande bouwblokken te beschrijven, en vervolgens te betrekken bij de effectvergelijking tussen de maximale planologische mogelijkheden van het voorkeursalternatief en de referentiesituatie.

2.2 Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

Het nieuwe bestemmingsplan maakt het voor alle grondgebonden veehouderijen mogelijk om het bouwvlak 15% te vergroten tot maximaal 1,5 ha. Hierdoor kan de bedrijfsemissie en daarmee samenhangende depositie op Natura 2000-gebieden van ammoniak toenemen.

In het MER wordt geconcludeerd dat vanwege de “Verordening Stikstof en Natura 2000” van de provincie Noord-Brabant geen toename van de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden zal ontstaan. Deze provinciale verordening heeft als doel om een balans te vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.

---

² De provinciale Verordening Ruimte verbiedt het houden van dieren op meerdere bouwlagen wel, met uitzondering van stallen met scharrel- en volièrehuisvesting van legkippen, waar twee bouwlagen zijn toegestaan.

In het MER is de werking van de verordening gesimuleerd om de betooglijn te ondersteunen. In de simulatie moeten bestaande stallen voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Alle uitbreidingen moeten voldoen aan de maximale streefemissies uit de verordening (door de toepassing van BBT++). Als een uitbreiding leidt tot een toename van de bedrijfsemisatie, moet dit worden gesaldeerd met de bedrijfsemisatie van een of meer stoppende bedrijven, zodat per saldo geen toename van stikstofdepositie op relevante Natura 2000-gebieden optreedt. In de uitgevoerde simulatie is aangenomen dat wanneer jaarlijks 5% van de veehouderijen stopt en gedurende de planperiode 20% van de bedrijven groeit de gemiddelde stikstofdepositie op de Brabantse Natura 2000-gebieden per saldo afneemt.³ Daarentegen neemt de ammoniakemissie bij het worst case-scenario toe, waardoor ook de stikstofdepositie zal toenemen.

De Commissie is van mening dat geen zekerheid is verkregen dat de stikstofdepositie vanwege de uitbreiding van stallen niet kan toenemen. De volgende aspecten zijn voor de Commissie niet duidelijk of niet voldoende uitgewerkt:

- het is het onduidelijk in welke mate binnen de bestaande bouwblokken van grondgebonden veehouderijen ruimte is voor uitbreiding van het veebestand;
- het Plan-MER ontbeert een navolgbare beschrijving van de berekeningen waarmee wordt aangetoond dat geen toename van depositie kan plaatsvinden;
- een verwijzing naar de "Verordening Stikstof en Natura 2000" is niet voldoende. *Hoe* leidt toepassing van de Verordening Stikstof tot het voorkomen van toename van depositie? Wordt door middel van zoning gestuurd op het in evenwicht houden, krimpen of groeien van agrarische bedrijven, en zo ja hoe?⁴
- de gevolgen voor het Belgische Natura 2000-gebied Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof, zijn onduidelijk.

Indien hetgeen het bestemmingsplan mogelijk maakt (inclusief flexibiliteitsbepalingen) leidt tot aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden, zal een uitvoerbaar alternatief ontwikkeld moeten worden.

Teneinde aannemelijk te maken dat er geen aantasting van natuurlijke kenmerken zal optreden, adviseert de Commissie om in een aanvulling op het MER a) een beschrijving op te nemen van de uitbreidingsruimte van bestaande bouwblokken en die informatie te betrekken bij de berekening van de depositie op Natura 2000-gebieden, b) navolgbaar in beeld te brengen *hoe* toename van de depositie op de Natura 2000-gebieden wordt voorkomen, rekening houdend met de werking van de "Verordening Stikstof en Natura 2000" en c) de effecten op het Belgische Natura 2000 hierbij te betrekken. Deze informatie kan door middel van een alternatief worden uitgewerkt.

2.3 EHS

In het MER wordt geconcludeerd dat effecten door toename van stikstofdepositie niet worden verwacht, omdat een toename op de Natura 2000-gebieden reeds is uitgesloten (vanwege de

³ Zie Plan-MER blz. 46 en bijlage 4; per saldo zal de gebiedsemisatie met 20.000 kg/jaar teruggebracht worden.

⁴ De Commissie merkt daarbij op dat bestaande stallen reeds moeten voldoen aan het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

“Verordening Stikstof en Natura 2000” van de provincie Noord-Brabant) en omdat de EHS gebieden die niet binnen de Natura 2000-gebieden vallen voor stikstof minder gevoelig zijn.

De Commissie signaleert dat een beschrijving van de kernkwaliteiten van de EHS en inzicht in de ligging van de EHS en de 'zeer kwetsbare gebieden' als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) ontbreken. Voorts vraagt de Commissie zich af of met de Verordening Stikstof de zekerheid is verkregen dat de stikstofdepositie vanwege uitbreiding van stallen niet kan toenemen. Daarnaast ontbreekt in het Plan-MER een onderbouwing voor de stelling dat de natuur buiten Natura 2000-gebieden en binnen de EHS, minder gevoelig zou zijn voor stikstofdepositie dan de natuur binnen Natura 2000-gebieden.

Voornoemde informatie is nodig om te kunnen beoordelen of, uitgaande van de werking van de verordening, een worst case-scenario is beschreven dat niet leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de kernkwaliteiten en de ligging van de EHS gebieden en de ligging van de 'zeer kwetsbare gebieden' als bedoeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) binnen de EHS. Betrek die informatie bij het aannemelijk maken dat het plan geen aantasting tot gevolg heeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS gebieden die gevoelig zijn voor verzuring en vermisting.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen hierna hebben geen betrekking op een essentiële tekortkoming. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Beekdalen

Het plangebied omvat de beekdalen van de Dommel, de Tongelreep en de Keersop/Beekloop. In het MER is voor de Commissie navolgbaar gemotiveerd dat het bestemmingsplan geen effect heeft op het peilbeheer dan wel waterbergend vermogen van de beken. Zekerheidshalve wijst de Commissie er op dat de beken belangrijke beschermde natuurkwaliteiten waaronder een bijzondere visfauna herbergen. De Commissie vraagt aandacht voor ruimte voor herstel en behoud van die watersystemen bij de besluitvorming. Verder wil de Commissie nog wijzen op de projecten van het Waterschap De Dommel om de waterbergingscapaciteit van het gebied te vergroten.

- De Commissie beveelt aan ruimte voor herstel en behoud van de beekdalen van de Dommel, de Tongelreep en de Keersop/Beekloop te betrekken bij de besluitvorming.
- De Commissie beveelt aan de besluitvorming af te stemmen met het Waterschap De Dommel betreffende de projecten om de waterbergingscapaciteit in het plangebied te vergroten.

3.2 Gebiedskenmerken

De Gemeente Valkenswaard geeft in haar beleidsstukken (zoals het Landschapsonwikkelingsplan) ruime aandacht aan de kansen voor ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. In het MER ontbreekt de uitwerking van de kenmerken en streefbeelden in een toetsingskader waaraan de gebiedseigen inpassing van ontwikkelingen in het buitengebied worden getoetst. Daardoor kan, op basis van het MER, niet worden vastgesteld of de landschappelijke kwaliteit zal verbeteren, zoals in het MER wordt gesteld. Ook kan niet worden getoetst of de eisen die aan ontwikkelingen in het buitengebied zijn gesteld ook werkelijk bijdragen aan de beleidsmatige doelstellingen die in het gemeentelijke beleid zijn vastgelegd.

- De Commissie beveelt aan om de kenmerken van natuur, landschap en cultuurhistorie uit te werken in een toetsingskader en ontwerpcriteria voor de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Valkenswaard

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Valkenswaard

Besluit: vaststellen of wijzigen van

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege Passende beoordeling en kaderstelling voor categorie C14 en D14

Activiteit: de gemeente Valkenswaard herzielt haar bestemmingsplan buitengebied.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER: 9 januari 2013

ter inzage legging MER: 10 januari t/m 20 februari 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 februari 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 15 mei 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

Drs. J. Schuurman (werkgroepsecretaris)

Drs.ing. F. ten Thij

Ing. R.L. Vogel

Drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- planMER Bestemmingsplan buitengebied gemeente Valkenswaard, Tauw b.v., 9 januari 2013;
- Ruimtelijke onderbouwing Maastrichterweg 144 Valkenswaard, Agrifirm Exlan, 26 november 2012;
- Nota Inspraak en Overleg, gemeente Valkenswaard;
- Nota van zienswijzen startdocument planm.e.r. Bestemmingsplan buitengebied Valkenswaard, gemeente Valkenswaard, 6 december 2012;
- Ontwerp-Bestemmingsplan buitengebied gemeente Valkenswaard, Buro SRO, 8 januari 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied gemeente Valkenswaard

ISBN: 978-90-421-3723-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

